

«Էդիթ Պրինտ» հրատարակչություն

Ավարտական հետազոտական աշխատանք

Թեմա՝ Էքսկուրսիաների և մշակութային այցերի դերը
սաների զարգացման գործում

Հաստատություն՝ Կապանի թիվ 13 ՆՈՒՀ

Դաստիարակ՝ Մելինե Առաքելյան

Ղեկավար՝ Ժաննա Ավետիսյան

2023

Բովանդակություն

1. Ներածություն.....	3
2. Գլուխ1. Էքսկուրսիաների և մշակույթային այցերի դերը	
3. Սաների զարգացման գործում.....	5
1.1.Էքսկուրսիայի նշանակությունը.....	8
1.2.Էքսկուրսիայի կազմակերպում	10
1.3.Էքսկուրսիայի ամփոփում.....	12
1.4.Մշակույթային այցեր.....	13
4. Եզրակացություն.....	17
5. Օգտագործվող գրականության ցանկ.....	18

Ներածություն

Նախադպրոցական (այսուհետ ն/դ) տարիքը անձի ձևավորման կարևորագույն փուլերից մեկն է, ուստի շատ կարևոր է տարբերակն, թե այս շրջանում երեխային ինչ է պետք սովորեցնել, հաղորդել, և առավել կարևոր է, թե ինչպես, ինչ մեթոդներով ու ձևերով դա անել:

Ն/դ տարիքի յուրաքանչյուր երեխա հետաքրքրասեր և անհագ է իրեն շրջապատող աշխարհի նկատմամբ և սպունգի պես կլանում է գիտելիքները: Այս տարիքում ամեն ինչ հետաքրքիր է երեխային և նա ակտիվորեն ընկալում է աշխարհը, հետևաբար երեխայի տարիքային այս առանձնահատկությունը պետք է առավելագույնս ճիշտ օգտագործվի ուսումնական հաստատությունում իրականացվելիք կրթադաստիարակչական գործունեության ընթացքում: Հենց այս ժամանակահատվածում կարևոր է երեխաների մեջ սերմանել սեր հայրենիքի, բնության նկատմամբ, հետաքրքրություն առաջացնել նրա մշակութային արժեքների նկատմամբ, զարգացնել պատկերացումները անձի, հասարակության մասին: Այսպիսի կարողունակությունների ձևավորմանը մեծապես նպաստում են պարբերաբար կազմակերպվող էքսկուրսիաները և մշակութային այցերը: Ուսումնական և դաստիարակչական այս առանձնահատուկ ձևը հնարավորություն է տալիս բնական պայմաններում դիտարկել առարկաները և երևույթները: Միաժամանակ երեխայի մոտ ակտիվացնում է մտավոր ակտիվությունն ու հուզական ոլորտը:

Էքսկուրսիաներն ու մշակութային այցերը տեսարժան վայրերի, թանգարանների, գրադարանների, թատրոնների, արտադրական ձեռնարկությունների, պատմամշակութային կոթողների և բնության գիրկ այցելություններն են ուսումնադաստիարակչական նպատակներով:

Էքսկուրսիաների էությունը կայանում է ցուցադրման և բացատրման համակցության մեջ: Այն զննման մեթոդ է: Էքսկուրսիաները և մշակութային այցերը գործունեության այն ձևերն են, որոնք երեխաներին իսկապես դուր են գալիս:

Էքսկուրսիաների և մշակույթային այցերի դերը սաների զարգացման գործում

Մարդկային հասարակության կարևորագույն խնդիրներից են բնության մեջ գոյություն ունեցող էկոլոգիական օրենքների իմացության հիման վրա բնության խելամիտ օգտագործումն ու պահպանումը: Այն հնարավորություն կտա մատաղ սերնդի ներկայացուցիչներին մտահոգվելու և անհանգստանալու էկոլոգիական համամարդկային հիմնահարցերով, կրթարձրացնի պատասխանատվությունը շրջակա միջավայրի պահպանման նկատմամբ:

Մարդը հանդիսանալով բնության մի մաս, հասարակության զարգացման տարբեր դարաշրջաններում, տարբեր բնույթի ազդեցություն է ունեցել շրջակա միջավայրի վրա: Պահպանելով բնությունը՝ մենք պաշտպանում ենք մեզ և մեր սերունդների շահերը: Ուստի դրանք իրականացնելու նպատակով ստեղծվել է բնապահպանական կրթության մի ամբողջ համակարգ: Առողջ և մաքուր միջավայր ունենալու խնդրով շահագրգռված են բոլորը, ուստի բնապահպանական խնդիրները վերաբերում են ն՝ փոքրերին, ն՝ երիտասարդներին, ն՝ մեծերին: Այս շղթայում առաջին օղակը նախադպրոցահասակ երեխաների էկոլոգիական կրթությունն է:

Նախադպրոցական հաստատություններում էկոլոգիական կրթության ծրագրի խնդիրը երեխաների շրջակա միջավայրի նկատմամբ մարդասիրական վերաբերմունքի ձևավորումն է, բնության հետ շփման, բույսերի ու կենդանիների նկատմամբ սիրո և հոգատար վերաբերմունքի դրսևորումը:

Նախադպրոցականի էկոլոգիական կրթությունը հաջող ընթացք կարող է ունենալ միայն այն դեպքում, երբ դաստիարակը քաջ գիտակցի դրա կարևորությունը, պատկերացնի նպատակներն ու խնդիրները, իրականացման ուղիներն ու միջոցները: Յուրաքանչյուր մանկավարժ պարտավոր է գիտակցել, որ բնությունը երեխայի վրա ներազդելու հզոր միջոց և դաստիարակելու լավագույն մեթոդ է, քանզի մարդկության կարևորագույն հատկանիշները գիտելիքներ ձեռք բերելու ձգտումն է, իսկ ուսուցման պարագայում իմացության խթանը ճանաչողական հետաքրքրությունների բավարարման և մտահորիզոնի ընդլայնման պահանջն է:

Մարդուն շրջապատող բնությունն ու կենդանական աշխարհը ոչ միայն անսահման գիտելիքներ ու պարունակում իրենց մեջ, այլև անչափ հետաքրքիր են, գրավիչ, սիրելի և օգտակար: Բնության միջոցով կամ բնության զրկում դաստիարակել երեխային, նշանակում է ձևավորել որոշակի գիտելիքներ, վերաբերմունք, մտածողություն, աշխարհաճանաչում, աշխատասիրություն, գեղարվեստական ունակություններ: Այս առումով բացառիկ է էքսկուրսիանների, զբոսանքների, զրույցների, անցկացվող դիտումների, մշակութային այցելությունների դերը, որոնց շնորհիվ սանը անմիջականորեն առնչվում է բնությանը, ձեռք բերում որոշակի գիտելիքներ երկրի պատմության ու մշակույթի մասին: Նրանք բնությունից օժտված են հետաքրքրասիրությամբ և աշխույժություն են ցուցաբերում իրենց շրջապատող աշխարհի մասին տեղեկություններ ստանալիս, իսկ դիտումների ընթացքում հնարավորություն են ունենում ծանոթանալ, ճանաչել, տեսնել առարկան, երևույթը:

Էքսկուրսիաները հնարավորություն են տալիս վառ փաստերի վրա երեխաներին ցույց տալ բնության բազմապիսի առարկաների ու երևույթների միջև եղած կապերը, փոխկապակցվածությունը և մարդու ազդեցությունը բնության վրա: Այս ամենը նպաստում են երեխաների աշխարհաճանաչողական դիտողունակության զարգացմանը, և նրանց մեջ

հետաքրքրություն և սեր են առաջացնում դեպի բնությունը, հոգատար վերաբերմունք դաստիարակում շրջապատի և հայրենի բնության նկատմամբ:

Էքսկուրսիայի նշանակությունը

Արդի կրթադաստիարակչական աշխարհը միտված է նախադպրոցական երեխաների անհատական հատկանիշների բարելավմանը: Այդ իսկ պատճառով, բազմակողմանի զարգացած և լիարժեք անհատ ձևավորելու համար նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններից պահանջվում է նոր մոտեցումների, կրթական նոր ուսուցման մեթոդների

կիրառության: Դրանք պետք է ապահովեն այնպիսի հմտություններ, որոնք անհրաժեշտ են երեխաներին հետագա կյանքում: Նախադպրոցականի կրթադաստիարակչական գործընթացում կարևոր դեր ունի հայրենասիրության գիտակցումը: Հայրենասիրությունը դա սերն է հայրենիքի հանդեպ, որն իր մեջ ընդգրկում է շրջապատը, բնությունը, հասարակական կյանքը, ինչպես նաև ազգային սովորույթներն ու լեզուն: Անհրաժեշտ է երեխային դաստիարակել այնպես, որ նա իրեն զգա որպես հասարակության մի մասնիկը, սեր ու հարգանք տաժի դեպի մայր լեզուն, պատմությունը, մշակույթը:

Հայրենասիրության դաստիարակումը նախադպրոցականի մոտ ձևավորում է մի այնպիսի կրթական համակարգ, որի միջոցով նրանք իմանում են երկրի, մարզի, քաղաքի(գյուղի) անունը, մշակույթը, սովորությունները և հպարտությամբ լցվում հայրենիքի հանդեպ:

Հայ մեծ մանկավարժ Աբովյանն է նկատել. Բնությունն իր բազմապիսի առարկաներով ու երևույթներով, իր պես-պես գույներով ու ձայներով, դրանց միջև եղած պատճառա-հետևանքային զանազան կապերով, իր սքանչելի գեղեցկությամբ ու անկրկնելի ստեղծագործություններով ամենամեծ ուսուցիչն է, որ ամենից հեշտ ու դյուրին ձևով, խոր ու կայուն կերպով է սովորեցնում մարդկանց՝ բնությունը ճանաչել: Այդ հրաշալի դպրոցը, ուսուցման համար իր ընձեռնած բազմապիսի հնարավորություններով ու հեշտ ձևերով, ճիշտ ու լավ օգտագործելու համար, հաճախակի պետք է լինել այնտեղ՝ բնության գրկում. նրանից, նրա մեջ ու նրա միջնորդությամբ սովորելու համար: Ահա թե ինչու է կարևոր էքսկուրսիաների կազմակերպումը:

Էքսկուրսիաներն ընդլայնում են երեխաների մտահորիզոնը, նրանց միտքը հարստացնում նոր տպավորություններով: Բացի դրանից էքսկուրսիայի ժամանակ բոլոր առարկաներն ու երևույթները դիտվում և ուսումնասիրվում են բնության մեջ, իրենց բնորոշ պայմաններում, այլ առարկաների ու երևույթների հետ փոխկապակցվածության մեջ, ինչն էլ ճանաչողական, դաստիարակչական նշանակություն է ունենում երեխայի, որպես մարդ-քաղաքացու ձևավորման գործում:

Այդպիսի զբոսանք-էքսկուրսիաների ընթացքում երեխաները պատկերացում են կազմում երկրի մասին, ծանոթանում նրա մշակույթին, աշխատանքային և հոգևոր սովորույթներին: Այդ գործընթացում ճանաչողությունը փոխարինում է տեսական-առարկայական ակտիվ փուլի, որի ընթացքում երեխան և՛ տեսնում, և՛ լսում, և՛ ճանաչում է շրջակա աշխարհը:

Էքսկուրսիաները երեխաների մեջ կենդանի հետաքրքրություն են առաջացնում դեպի իրենց շրջապատն ու հայրենի բնությունը, այդ շրջապատում եղած բույսերի, կենդանիների ու մարդկանց աշխատանքի նկատմամբ:

Էքսկուրսիան երեխաների հետ կազմակերպվող կրթադաստիարակչական աշխատանք է, որի ժամանակ զարգանում է ոչ միայն տարածական մտածողությունը, տրամաբանությունը, կողմնորոշումը, այլև կապակցված խոսքն է զարգանում: Էքսկուրսիայի տարբեր պահերի հաջորդականությունն ու կապը, սովորած նոր գիտելիքները և դրանցից արված եզրակացությունները նպաստում են գիտելիքների պաշարի հարստացման և խոսքի կուլտուրայի զարգացմանը:

Բացառիկ կարևոր նշանակություն ունեն էքսկուրսիաները երեխաների դաստիարակության, ուշադրության, դիտողականության զարգացման մեջ: Ձևավորում են կարգապահություն, կազմակերպվածություն, անվտանգ վարքագծի դրսևորում, ինչը նպաստում է կոլեկտիվ փոխհարաբերությունների ստեղծմանը :

Բացի դրանից էքսկուրսիա գնալիս երեխաները երկար ժամանակ լինում ոն բնության մեջ, թարմ օդում, խաղում, զվարճանում են, ինչը նպաստում է նրանց առողջության ամրապնդմանը, բարելավում է շարժողական ակտիվությունը, բարձրացնում աշխատունակությունը, որը կարևոր է զարգացման, կրթության ու դաստիարակության համար: Նրանք գրեթե ողջ շաբաթվա ընթացքում լինում են աշխույժ, առույգ, ակտիվ և կենսունակ, ինչն էլ դրական ազդեցություն է ունենում ուսումնադաստիարակչական պրոցեսի վրա:

Էքսկուրսիայի կազմակերպում

Էքսկուրսիայի ճիշտ անցկացումը պահանջում է էքսկուրսիայի նպատակի ու բովանդակության հստակ պատկերացում, աշխատանքի ճիշտ պլանավորում, կազմակերպում և ստացված արդյունքի ամփոփում: Էքսկուրսիաների կազմակերպման ժամանակ անհրաժեշտ է ուշադրություն դարձնել երեք հիմնական քայլերի վրա՝ նախապատրաստում, անցկացում, ամփոփում:

Էքսկուրսիայի նպատակը պետք է բխի նախադպրոցականների խնդիրներից, պահանջներից, տարիքային առանձնահատկություններից: Նպատակը որոշելուց դաստիարակը պետք է մանրամասն ուսումնասիրի և տեղեկացված լինի տվյալ թեմայի մասին, որպեսզի կարողանա երեխաներին բավարար չափով տեղեկություններ հաղորդել:

Այդ պատճառով պետք է միջոցառումն կազմակերպելիս՝

- Նշել էքսկուրսիայի թեման,
- Նպատակը,
- Այն անցկացնելու հնարներն ու ձևերը,
- Ընտրել տարվա եղանակին, երեխաների ֆիզիկական հնարավորություններին համապատասխան վայր,
- Երեխաների հետ անցկացնել նախնական գրույց՝ հետաքրքրություն առաջացնելու նպատակով,
- Հիշեցնել անվտանգության կանոնների մասին:

Էքսկուրսիան սկսվում է նրանով, որ դաստիարակը երեխաներին հիշեցնում և կրկին բացատրում է էքսկուրսիայի նպատակը, անելիքներն ու պարտավորությունները:

Դաստիարակը հենց էքսկուրսիայի սկզբից պետք է հետաքրքրություն առաջացնի դեպի տվյալ վայրի, առարկայի, երևույթի հանդեպ, որպեսզի երեխաները մեծ ուշադրությամբ և լարվածությամբ լսեն և դիտեն այն: Այդ իսկ պատճառով դաստիարակը պետք է այնպիսի հարցեր առաջադրի, որոնց պատասխանը գտնելու համար երեխաները հակադրված լինեն ամբողջ էքսկուրսիայի ընթացքում ուշադրությամբ դիտել ուսումնասիրվող օբյեկտները:

Էքսկուրսիայի ընթացքում ոչ միայն դիտվում են առարկաներն ու երևույթները, այլև բազմաթիվ այլ նյութեր են հավաքվում՝ գույզգույն տերևներ, կաղին, հատապտուղներ, չորացած ծառի ճյուղեր, կոներ և այլն:

Էքսկուրսիաներից հետո պետք է կազմակերպել ամրապնդող պարապմունքներ՝ ստացված ինֆորմացիան ավելի լավ յուրացնելու համար: Ավելի նպատակահարմար է գրույցը, ապլիկացիան, ծեփը, նկարչությունը՝ էքսկուրսիայի թեմային համապատասխան:

Վերը նշվածների դրական կողմերից ելնելով անհրաժեշտ է թեմատիկ էքսկուրսիաներ կազմակերպել կրթադաստիարակչական և հայրենասիրական թեմաներով:

Այսպիսի նախագծերի համար անհրաժեշտ է ղեկավարվել հետևյալ նախադրյալներով.

- Հասանելիություն,
- Համակարգված և հետևողական թեմատիկ պլանավորում,
- Ներգրավվածություն,
- Էքսկուրսիայի կազմակերպման համատեղ մոտեցում:

Հասանելիությունը երեխաների կողմից ստացված ինֆորմացիան է՝ իրենց տարիքի և զարգացմանը համապատասխան: Ինֆորմացիան պետք է տրվի ոչ միայն խոսքային, այլ նաև տեսողական, հուզական և կիրառվի խոսքային հնարներ:

Համակարգված և հետևողական թեմատիկ պլանավորումը տվյալ նպատակի իրագործումն է: Այն ենթադրում է ոչ միայն էքսկուրսիայի իրականացում այլև փոխկապակցված միջոցառումների իրագործում՝ մեկ թեմայի շուրջ:

Այսպիսի ինտեգրված էքսկուրսիաները նպաստում են ծնողների հետ համագործակցությանը, երեխաների ծանոթացմանը թանգարաններին, գրադարաններին, կրթական օջախներին:

Համակարգվածության մյուս առանձնահատկությունն այն է, որ էքսկուրսիայի ժամանակ ընդլայնվում է երեխաների աշխարհայացքը, նրանց ակտիվ, կապակցված խոսքը, հարստանում է բառապաշարը, մեծանում է պատասխանատվության զգացումը, աշխատունակությունը, զարգանում է

ֆիզիկական ունակությունները, փոխօգնության զգացողությունը, գեղեցիկը տեսնելու կարողությունը:

Էքսկուրսիայի ամփոփում

Էքսկուրսիայի հիմնական մասերից է ամփոփումը, որը կարող է տեղի ունենալ ինչպես էքսկուրսիայի վայրում, այնպես էլ մանկապարտեզում:

Կրկին կարելի է առաջադրել հարցեր.

- Ի՞նչ նպատակով էր կազմակերպվել,
- Ի՞նչ պետք է անելին երեխաները,
- Ի՞նչ առարկաներ և երևույթներ ուսումնասիրեցին,
- Ի՞նչ սովորեցին:

Այս ամփոփման ժամանակ կարևոր տեղ պետք է տալ կարգապահական հարցերին, որը ինչպես այդ էքսկուրսիայի, այնպես էլ հետագա էքսկուրսիաների կազմակերպման համար կարևոր նշանակություն ունի:

Էքսկուրսիայի ամփոփման աշխատանքների մեջ մտնում է նաև հավաքած նյութերի մշակումը: Հավաքված նյութերի մի մասը կարող է կապված լինել էքսկուրսիայի բուն թեմայի հետ, իսկ մյուս մասը կարող են պահել հետագա ուսումնասիրությունների համար:

Դրանք անհրաժեշտ է դասավորել արկղերում, թղթապանակներում հետագայում օգտագործելու նպատակով:

Այդ նյութերի մշակմանը պետք է մասնակից դարձնել որքան հնարավոր է շատ երեխաների, որովհետև այն նպաստում է ինչպես աշխատանքային դաստիարակության, այնպես էլ երեխաների բնավորության մեջ դրական գծեր պարտաճանաչություն, ճշմարտապահություն ու բարեխղճության արմատավորում:

Էքսկուրսիաներից հետո նպատակահարմար է նաև կազմակերպել ամրապնդող պարապմունքներ՝ ստացված ինֆորմացիան ավելի լավ յուրացնելու համար(կերպարվեստային):

Մշակույթային այցեր

Էքսկուրսիաներից ոչ պակաս կարևոր են նաև մշակույթային այցերը թանգարաններ, հուշարձաններ, գրադարաններ, երաժշտական դպրոցներ, որոնք ընդլայնում են սաների մտահորիզոնը, սովորեցնում հասկանալ և գնահատել արվեստը, ինչպես նաև ճանաչել հայրենի երկրի պատմությունը, մշակույթը:

Թանգարանները, գրադարանները կամ գեղարվեստի դպրոցները մշակութային արժեքների պահպանման անցյալի հիշողությունը, օգտակար տեղեկությունները սերնդեսերունդ փոխանցելու միջոց են, իսկ մենք մեծերս պարտավոր ենք պահպանել և փոխանցել գիտելիքներն ու մշակութային արժեքները մեր սաներին:

Ինչպես էքսկուրսիաները, այնպես էլ մշակութային այցերն ունեն առանձնահատկություններ, որոնց նպատակն է.

- Հայրենասիրական դաստիարակություն,
- Մտահորիզոնի զարգացում,
- Ժողովրդի, մշակույթի և սովորույթների նկատմամբ հարգանք սերմանելը:

Մշակութային և պատմական էքսկուրսիան նպաստում է հիմնական անհատական ուսումնական գործողությունների ձևավորմանը.

- Երեխան զարգացնում և պահպանում է սովորելու դրական մոտիվացիա և ճանաչողական հետաքրքրություն,
- Երեխան ձգտում և սովորում է նոր բաներ փնտրել իրեն շրջապատող աշխարհում,
- Ուսումնասիրելով իր ժողովրդի մշակույթը, երեխան սկսում է իրեն ճանաչել, որպես հասարակության քաղաքացի իր արժեքներով և ավանդույթներով, միաժամանակ հպարտանալով իր մշակույթի մեծությամբ և բազմազանությամբ:
- Շփվելով մշակութային և բնական առարկաների հետ երեխան գիտակցում է իր պատասխանատվությունը դրանց մասին հոգալու և դրանց պահպանման համար, ինչը զարգացնում է նրա էթիկական զգացմունքները և ձևավորում էկոլոգիական մշակույթ,
- Էքսկուրսիայի ընթացքում երեխայի մոտ ձևավորվում է գեղագիտական ճաշակ:

Այցը թանգարաններ նպաստում են նախադպրոցական տարիքի երեխաների ճանաչողական հետաքրքրության և համահունչ խոսքի զարգացմանը: Էքսկուրսիաները դեպի թանգարաններ օգնում են նորովի ընկալել աշխարհը: Թանգարանային ցուցանմուշների հետ ծանոթանալն օգնում է երեխաներին ծանոթանալ անցյալին, այստեղ նրանք ստանում են հայրենասիրական դաստիարակություն, որի էությունը երեխայի հոգու

մեջ սեր սերմանելն է դեպի հայրենի բնությունը, տունը ու ընտանիքը, դեպի երկրի պատմությունն ու մշակույթը:

Մեր

մանկապարտեզը գտնվում է Սյունիքի սրտում՝ չքնաղ Կապանում: Կարելի է ասել, որ մենք՝ Սյունեցիներս ապրում ենք թանգարան-քաղաքում, հուշարձան-քաղաքում, մշակույթային մի քաղաքում, ինչը դրական է անրադառնում երեխաների կրթադաստիարակչական աշխատանքներին, նպաստում նրանց հայրենասիրության զգացումի ձևավորմանը: Ծնողների ակտիվ մասնակցությամբ իրականացնում ենք շրջայցեր ապահովելով ծնող-մանկապարտեզ փոխադարձ կապը:

Էքսկուրսիա ենք կազմակերպել դեպի Վահանավանքի և Հալիձորի վանական համալիր, հուշահամալիրներ, Էլեկտրոնային գրադարան, երկրագիտական և պատմամշակութային թանգարաններ, նկարիչների արվեստանոցներ:

Դեպի Վահանավանքի վանական համալիր կատարած էքսկուրսիայի արդյունքում երեխաները ծանոթացան հարազատ քաղաքի տարածքում գտնվող վանական համալիրի շինությանը, ստացան Տեր Խաչատուրի օրհնանքը, ինչի արդյունքում բարձրացավ նրանց հայերանասիրական ոգին:

Հօգուտ մայր բնության՝ մաքրեցինք համալիրի տարածքը կենցաղային աղբից, չորացած ճյուղերից:

Մաքուր օդում լինելը նպաստեց երեխաների ֆիզիկական ակտիվությանը: Կազմակերպված մրցակցային խաղերի արդյունքում մեծացավ կոլեկտիվ գործելու զգացումը, նոր մարդկանց հետ շփումը:

Այսպիսով էքսկուրսիաները շրջակա աշխարհը ճանաչելու, սիրելու, պահպանելու խթան են հանդիսանում նախադպրոցական տարիքի երեխաների համար:

Ցանկացած այցից առաջ տեղեկացնում ենք այցի նպատակի մասին, երեխաներին փոխանցում իրենց տարիքին հասանելի, ընկալելի տեղեկություններ:

Իրականացնում ենք զրույցներ էքսկուրսիայից առաջ, թե ինչպես պետք է դրսևորեն իրենց պարտեզի սահմաններից դուրս, նկարների, տեսասահիկների միջոցով ծանոթացնում ենք մեր երթուղուն: Դեպի մեր նպատակադրված վայր, ճանապարհին երեխաները ստանում են հանձնարարություններ, և տեղում իրականացնում

հանձնարարությունները. հավաքում են տերևներ, կոներ՝ մեծ և փոքր, փոքրիկ չորացած ճյուղեր ինքնաշեն առարկաներ պատրաստելու համար:

Շնորհիվ մեր բանիմաց և հմուտ էքսկուրսավարների, ովքեր երեխաներին հասանելի բառերով և տերմիններով ներկայացնում են թանգարանային ցուցանմուշները, կտավները, հնագիտական իրերը, բոլոր միջոցառումներն անցնում են հետաքրքիր և բովանդակալից, ինչի ապացույցը էքսկուրսիաների ժամանակ արված լուսանկարներից մեզ ժպտացող աչուկներն են:

Եզրակացություն

Այսպիսով, «Էքսկուրսիաների և մշակութային այցերի դերը սաների զարգացման գործում» թեմայի ուսումնասիրությունը հնարավորություն տվեց հանգելու հատկյալ եզրակացություններին.

- Երեխաների հետ մանկապարտեզից դուրս աշխատելը, նպատակային այցերը մշակութային կենտրոններ, շատ կարևոր են: Մանկապարտեզից դուրս շփումը ավելի է մտերմացնում երեխաներին:
- Երեխաների մոտ առաջանում է գեղեցիկը ընկալելու կարողություն, ձևավորվում է գեղագիտական ճաշակ: Տեսած նկարները երեխաների մեջ արթնացնում են հույզեր, նրանք կարողանում են հասկանալ, նկարագրել, բառերով արտահայտել տեսածը, զգացածը:
- Ցանկալի է, որ էքսկուրսիաները շարունակական բնույթ կրեն և դաստիարակները իրենց հիմնական աշխատանքի բաղկացուցիչ մասը դարձնեն այն:

Օգտագործվող գրականության ցանկ

1. Աշոտ Տեր-Գրիգորյան «Գործնական աշխատանքները բացատրական ընթերցանության դասերին» ՀԱՅՊԵՏ ՈՒՍՈՒՄՆԱՀՐԱՏ, Երևան 1963թ.
2. Կարինե Մարտիրոսյան «Էկոլոգիական դաստիարակությունը նախադպրոցական տարիքում» Երևան 20007թ.
3. <https://lib.armedu.am/files/resource/files/2022-12-31/024b26afd7869a9b07e13be6fdf43de3.docx>
4. <https://lib.armedu.am/files/resource/files/2022-12-28/84bead9f00555ecacb90bd8c9531e9ec.docx>